

Akademinis laipsnis	Doktorantas
Vardas ir pavardė	Justė Vasilionytė
Institucija, padalinys	Vytauto Didžiojo universitetas, Kultūrų studijų ir etnologijos katedra
Institucijos adresas	Donelaičio g. 52, Kaunas
Pranešėjo kontaktiniai duomenys (el. paštas, tel. nr.)	j.vasilionyte@gmail.com, 860558769
Pranešimo pavadinimas	Lietuvybės ugdymas užsienyje: Rygos lietuvių vidurinės mokyklos veikla
Raktiniai žodžiai	Rygos vidurinė mokykla, bendruomenė, šventė, solidarumas

Konferencijos pranešimo santrauka (500 žodžių)

Pranešimo objektas – Rygos lietuvių vidurinė mokykla. Tyrimo tikslas – išnagrinėti Rygos lietuvių vidurinės mokyklos bendruomenės ypatumus. Tyrimo uždaviniai: aptarti pagrindines Rygos lietuvių vidurinėje mokykloje švenčiamas šventes; aptarti Rygos lietuvių vidurinės mokyklos svarbą lietuvių puoselėjimui; atskleisti Rygos lietuvių vidurinės mokyklos bendruomenės ryšį su Latvijoje gyvenančių lietuvių bendruomene; nustatyti tiriamos mokyklos pasirinkimo motyvus. Iškyla šie probleminiai klausimai: Ar šios mokyklos mokiniai nesusiduria su etninio identiteto problema? Kokiais būdais konstruojamas ne tik mokyklos bendruomenės, bet ir Rygoje gyvenančių lietuvių solidarumas? Šis tyrimas naujas, kadangi pasirinkta specifinė grupė – mokyklos bendruomenė, kurios daugumą sudaro išeiviai iš Lietuvos arba jų palikuonys. Autorė siekia ne aprašyti pasirinktą bendruomenę, o atskleisti jos solidarumą, pasitelkiant mokykloje vykstančias šventes. Taigi pagrindiniu akcentu tampa mokyklinės šventės ir bendruomenės solidarumo konstravimas.

Tyrimas atliktas 2014 m. kovo mėn. Rygoje. Tyrime dalyvavo 60 respondentų, kurie buvo apklausti pagal autorės sudarytą klausimyną bei pusiau struktūruoto interviu metodais. Bendrauta su Rygos lietuvių vidurinės mokyklos steigėja ir direktore Aldona Treija, mokytojais, atvykusiais dirbti iš Lietuvos, vyresnių klasių mokiniais bei Latvijos lietuvių bendruomenės pirmininke. Taip pat duomenys rinkti dalyvaujamojo stebėjimo metodu – su Rygos lietuvių bendruomene dalyvauta Kovo 11-osios minėjimo iškilmėse.

Atlikus empirinį tyrimą buvo nustatytos svarbiausios Rygos lietuvių vidurinėje mokykloje švenčiamos šventės ir jų reikšmė ne tik mokyklos, bet ir Rygoje gyvenančių lietuvių bendruomenei. Ypač didelis dėmesys skiriamas Lietuvos valstybinėms šventėms: Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimams. Mokykla atlieka itin svarbų vaidmenį puoselėjant lietuviybę, palaikomi glaudūs ryšiai su Rygoje gyvenančiais lietuvių: kartu švenčiamos šventės, kurių metu tampama ne tik pasyviais švenčių stebėtojais, bet ir aktyviais dalyviais, dalinamasi prisiminimais apie Lietuvos istoriją, praeitį, pasakojamos skaudžios ir džiaugsmingos patirtys. Taip pat mokyklos bendruomenė stengiasi palaikyti ryšius su Lietuva ir lietuvių: dažnai rengiamos mokinių ekskursijos į Lietuvą, į mokyklą kviečiami garbingi svečiai iš gimtinės. Lietuvių Rygos vidurinės mokyklos administracija bei mokytojai tampa lietuvių dvasios skleidėjais ir puoselėtojais. Visgi pastebima tendencija, kad Rygos lietuvių vidurinę mokyklą mokymuisi vis dažniau pasirenka ne tik latviai ar lietuviai, o kitų tautybių mokiniai. Šį pasirinkimą nulemia geras mokyklos vertinimas Rygoje, puikios mokymosi sąlygos. Galima teigti, kad Latvijos lietuvių ir kitų šalių piliečių mokyklos pasirinkimo motyvai skiriasi: lietuviai ją renka dėl lietuviškos dvasios, latviai ir kitų tautybių mokiniai – dėl gerų mokymosi sąlygų ir aukštų rezultatų. Tačiau, nepaisant pastarųjų mokyklos pasirinkimo motyvų, ir kitataučiams perduodama daug informacijos apie Lietuvos istoriją, kalbą ir kultūrą, taip didinant Lietuvai prijauniančių žmonių skaičių.